

Motion till riksdagen 2018/19:2606

av **Kjell-Arne Ottosson m.fl. (KD)**

Jakt och viltvård

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för angrepp på jägare som bedriver eftersöksjakt och skydds jakt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisen måste ta brott mot jägare på stort allvar, då detta utgör extremistiskt politiskt våld, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att viltförvaltningen ska decentraliseras och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppdatering av EU:s art- och habitatdirektiv och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skydds jakt på rovdjur ska kunna genomföras snabbt och effektivt när tamdjur hotas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över länsstyrelsernas roll när det gäller att ta initiativ till skydds jakt och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ersättningen för rovdjursdödade tamdjur och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reglerna bör ses över så att skydds jägarens ersättning inte blir beroende av i vilket län det jagade djuret fälls, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka jakten på säl, skarv, gås och trana och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reglering av utfodring av klövvilt och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ändringar i regelverket kring nattjakt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av kravet på att vildsvinskött ska passera en vilthanteringsanläggning och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska bekosta avgiften för ett trikintest och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jägare ska kunna sälja viltkött skattefritt för ett belopp på upp till 45 000 kronor per år och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagen i syfte att ta bort tidsbegränsningen för vapenlicenser och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en jägare eller skytt som byter in ett vapen borde kunna köpa ett nytt av samma klass utan att en ny prövning görs och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa licenskravet för ljuddämpare och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att, i enlighet med motionens intentioner, se över begränsningen av antalet vapen som en jägare kan ha licens för och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att förtydliga reglerna för när vapenlicens ska beviljas och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rättshjälp ska kunna ges när ett vapenlicensmål går till domstol och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort kravet på ett visst antal transaktioner per år för att jakthandlare ska få sälja vapen och ammunition och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återställa balansen i viltvårdsdelegationernas sammansättning och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beslut om finansiering av det allmänna jakt- och viltvårdsuppdraget ska fattas för tre år i taget och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att, i enlighet med motionens intentioner, se över vilka organisationer som ska finansieras från Viltvårdsfonden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges jägare fyller en viktig roll genom viltvården och eftersök av trafikskadat vilt. Jakt är både en viktig fritidssysselsättning, en förvaltning av naturresurser och en näringsverksamhet i form av bl.a. jaktturism. Kött från vilt är en högvärdig proteinkälla med mycket låg negativ miljöpåverkan. Därför är det viktigt med ett regelverk som underlättar småskalig beredning och försäljning av kött.

Det är mycket oroande att jägare blir hotade och trakasserade av aktivister. Angrepp på jägare som bedriver eftersöksjakt och skydds jakt bör leda till hårdare straff eftersom de utför ett viktigt samhällsuppdrag. Polisen behöver ta dessa brott på allvar som den våldsamma politiska extremism som det är. Det behövs ett riktat polisarbete med speciella grupper inriktade på ideologiskt motiverad brottslighet. På 1990-talet fanns en specialgrupp inom polisen som särskilt arbetade med ideologisk djurrättsmotiverad brottslighet. Därigenom kunde man få en bättre inblick i de grupper som stod för brottsligheten.

Decentralisera viltförvaltningen

Viltförvaltningen behöver decentraliseras ytterligare – från europeisk nivå till nationell nivå och från nationell nivå till regional nivå. Regelverket för skydd för värdefulla livsmiljöer och arter i EU ska anpassas efter de olika nationella förutsättningarna. Beslut om skydd av vilda djur och hotade arter är en fråga där medlemsstaterna i högre grad ska återfå beslutsmakten. Här krävs flexibilitet med hänsyn till de mycket olika naturliga förutsättningar som finns inom unionen. Djur- eller växtarter som är hotade i södra Europa kan vara talrika på ett skadligt sätt i de nordliga medlemsländerna. Licensjakt på varg, skydds jakt på skarv i skärgårdsmiljöer och jakten på vildsvin är exempel på frågor som ska avgöras nationellt. Jakten är och ska ses som en nationell angelägenhet för att förvalta naturens resurser. Den svenska staten behöver i alla sammanhang agera för att jaktfrågorna ska hanteras på den nationella nivån, inte på EU-nivå. Förvaltningen av jakt- och fiskerättigheter ska ske med så stort lokalt och regionalt inflytande som möjligt.

Uppdatera art- och habitatdirektivet

EU:s art- och habitatdirektiv behöver uppdateras. Det måste bli smidigare att omklassa hotstatusen för olika arter, i takt med att populationerna växer eller krymper. Idag krävs enhällighet i ministerrådet för att flytta en art från listan över djur som anses kräva ”noggrant skydd”. Detta har hittills aldrig gjorts. Det bör också skrivas in i direktivet vilka processuella regler som ska gälla för prövning av beslut som kan beröras av direktivet. Det måste i praktiken vara möjligt att ordna skydds- och licensjakt utan orimligt långa överklagandetider. Möjligheten till ändamålsenlig jakt är nödvändigt för att upprätthålla lokalacceptans för rovdjurens förekomst samt för att det ska vara möjligt att leva och verka på landsbygden även där rovdjurstrycket är högt.

Minska rovdjursangreppen på tama djur

Rovdjursangrepp på tamboskap och husdjur kan orsaka stor ekonomisk skada för lantbrukare och leder till stor otrygghet bland många som lever i rovdjurstäta områden. Vi vill att det ska gå att bedriva en ändamålsenlig skydds jakt kombinerat med ersättningar till dem som får sina tamdjur rivna och dödade av rovdjur.

Reglerna för skydds jakt på rovdjur som angriper tamdjur behöver ses över så att de blir rimliga utifrån enskilda djuruppfödarens verklighet. Livsmedelsstrategin blir bara tomma ord om rovdjur kan tillåtas att återkommande döda tjugvis med djur på en och samma gård. Det är inte rimligt för en företagare att bedriva sin verksamhet under sådana förutsättningar. Kristdemokraterna vill ha en livskraftig landsbygd med livsmedelsproduktion runt om i vårt land. Det ska vara möjligt med tamdjursuppfödning även inom områden med rovdjursförekomst. Då måste reglerna för skydds jakt vara anpassade efter det. Länsstyrelserna måste också bli mer alerta när det gäller att ta initiativ till skydds jakt. I detta syfte bör en översyn av förordningar och regleringsbrev genomföras.

I vissa regioner behöver vargstammen minskas genom licensjakt. Besluten om antalet som ska skjutas vid licensjakt ska anpassas till de demokratiskt beslutade målen för rovdjursstammarna. Inga av våra svenska rovdjursarter är i dagsläget utrotningshotade. En fortsatt riktad och selektiv jakt på varg kan genomföras utan att påverka

vargens gynnsamma bevarandestatus. Inom renskötselområdet ska beviljande av skydds jakt ske med särskild hänsyn till rennäringen, eftersom den är en betydelsefull del av samisk kultur samt viktig för sysselsättning och boende i Sveriges norra inland och fjällvärld. För att skydda renskötseln kan det ibland vara befogat med skydds jakt även i nationalparker. Våra storslagna fjällområden är en fantastisk naturmiljö men också en kulturmiljö där människor bedrivit sin näring i tusentals år.

De ekonomiska ersättningarna som staten betalar ut för rovdjursdödade tamdjur behöver ses över så att en rimlig kompensation ges. Samtidigt behövs andra åtgärder för att minimera rovdjurskadorna.

Det är inte rimligt att skydds jägare står helt utan ersättning. Idag beror det på i vilket län jakten sker om jägaren ska få någon ersättning för skydds jakten och hur stor ersättningen i så fall blir. Kristdemokraterna föreslår att reglerna ändras så att skydds jägarens ersättning inte blir beroende av i vilket län som det jagade djuret fålls.

Utöka jakten på vissa arter

De täta rovdjursstammarna får ofta stora konsekvenser för enskilda näringsidkare, som ibland tvingas lägga ned sin verksamhet på grund av vargangrepp. Skydds jakt på rovdjur måste kunna genomföras snabbt och effektivt när tamdjur hotas. Hänsyn bör också tas till hur rovdjursförekomsten påverkar älgstammens storlek och till människors trygghet och livskvalitet. Vargstammen behöver minskas i vissa regioner genom licensjakt.

Jakten på säl behöver utökas. Beståndet av gråsäl är nu uppe i omkring 50 000 djur och växer med 5–7 procent årligen. Totalt finns över 100 000 sälar i Östersjön. De stora sälstammarna hotar fisket, dels genom konkurrens om fångsten, dels genom att täta sälpopulationer ökar spridningen av sjukdomar till fisk, däribland torsk. Jaktkvoterna måste därför höjas för att pressa ned populationsstorleken. Jakten på skarv måste intensifieras, inte minst mot bakgrund av att skarven fångar stora mängder ål, som är en starkt hotad fisk i dagsläget. Gässen innebär ett växande problem i takt med klimatförändringen som medför att många kanadagäss stannar i landet under vintern. Även tranornas skador på odlingar har ökat. Reglerna för jakt på säl, skarv, gäss och tranor bör ses över i syfte att utöka jakten på dessa arter så att stammarna kan hållas på en balanserad nivå.

Hejda vildsvinen

De stora vildsvinsstammarna skapar stora problem på många håll. Bönderna får betala det högsta priset då vildsvinen bökar upp åkrar och vallodlingar med stora skador till följd. Vildsvinen står också för ett stort antal viltolyckor i trafiken, omkring 3 000 per år. Därutöver har många villaägare fått sina gräsmattor uppbökade.

Ohämmad stödutfodring, ibland med tonvis av sockerbetor på samma plats, betraktas som en av de bidragande faktorerna till vildsvinsstammens ökning. Kristdemokraterna anser att det är värt att studera LRF:s förslag till reglering av klövviltutfodring. En viktig del i förslaget är att reglering av utfodring ska gälla specifikt för klövvilt, däribland vildsvin, som ju orsakar de största skadorna. Regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, ska kunna sätta upp villkor för utfodring av klövvilt. Länsstyrelserna ska utöva tillsyn över att regler för utfodring följs.

Enligt förslaget ska Naturvårdsverket meddela föreskrifter om fodermedel, utfodringsmetoder och tillåten mängd foder som får användas. Detta skapar möjligheter att stoppa de avarter som finns idag. Dock får det inte gå ut över vinterutfodring av t.ex. älg och rådjur.

Vildsvinspopulationen måste begränsas genom ökad jakt. Jakten på vildsvin begränsas av att det är svårt att sälja köttet. Idag krävs att vildsvinskött tas om hand av en vilthanteringsanläggning om det ska kunna säljas. Sådana är för få och de tar en stor del av eventuell förtjänst. Kristdemokraterna anser att jägarna lättare ska kunna sälja vildsvinsköttet. Det finns idag möjligheter för jägare att sälja kött från annat klövvilt direkt till konsumenter eller en lokal butik eller restaurang. Kravet på att vildsvinsköttet ska gå via en vilthanteringsanläggning bör därför ses över. Det ska alltid vara krav på att köttet ska genomgå trikintest och att det skall vara tydligt spårbart varifrån viltet kommer. Vi föreslår också att staten ska bekosta avgiften för trikintest.

Den effektivaste jaktmetoden för vildsvin är med åtel nattetid. Det bör därför genomföras regeländringar för att underlätta jakt nattetid; det kan handla om att förenkla regler om rörlig belysning och ljusförstärkande nattsikten.

Vi föreslår också att jägare ska kunna sälja viltkött för ett belopp upp till 45 000 kronor per år skattefritt, motsvarande fribeloppet för uthyrning av privatbostad. Regeringen bör snarast återkomma med förslag om hur detta ska ske på ett enkelt sätt för olika jägare, vare sig de bedriver jakt som hobby eller som näringsverksamhet.

Förenkla reglerna för vapenhantering

Reglerna kring vapenhanteringen behöver förenklas. Hanteringen av vapenlicenser bör flyttas från polisen till en ny myndighet för jakt och viltvård. Vi föreslår också att tidsbegränsningen av vapenlicenser tas bort, den fyller inte någon funktion eftersom automatiska slagningar mot straff- och misstankeregister görs dagligen. En jägare eller skytt med licens som byter in ett vapen borde kunna köpa en nytt av samma typ direkt utan att en ny prövning görs. Licenskravet på ljuddämpare bör avskaffas eftersom det idag är en ren formalitet. Vi föreslår också att begränsningarna för antalet vapen slopas. En jägare med sju vapen är inte farligare än en med fem. Det förekommer inte heller något nämnvärt läckage av lagliga vapen till brottslig verksamhet¹.

Reglerna för när licens ska beviljas behöver också förtydligas. Det förekommer exempelvis idag att jägare nekas vapen med ”för bra precision” eller som har ”för hög vikt”. Detta beror på att det finns tolkningsutrymme kring lagens bestämmelser. Därför bör lagen förtydligas så att myndighetens utrymme att neka licens på vaga grunder undanröjs. Detsamma gäller reglerna för förvaring av vapen. Rättssäkerheten i myndighetshanteringen av licenser bör stärkas. När ett vapenlicensmål går till domstol bör rättshjälp kunna ges.

Kristdemokraterna motsätter sig förändringar som innebär att innehav av jaktvapen ska försvåras. Av detta följer att vi inte anser att Sverige ska övertolka EU:s vapen-direktiv.

¹ Se exempelvis E Lakomaa (2013), Stockholms Handelshögskola.

Bevara mindre jaktaffärer

De senaste 20 åren har hundratals jakthandlare tvingats stänga, ofta till följd av Polismyndighetens krav på att verksamheten måste ha ett visst antal transaktioner per år för att få sälja vapen. Utan möjlighet att sälja vapen och ammunition uteblir också försäljningen av andra varor. Småföretagande inom jakthandel bör i stället uppmuntras eftersom det skapar arbetstillfällen. Att jakt- och vapenhandeln slås ut är något som främst drabbar landsbygden.

Inrätta en jakt- och viltvårdsmyndighet

Ett problem i dagens viltförvaltning är att frågorna hanteras av olika myndigheter, bland annat Naturvårdsverket, länsstyrelserna och polisen. Kristdemokraterna, liksom en majoritet i riksdagen, har föreslagit att en ny myndighet bildas som kan ta ett samlat ansvar för jakt- och viltvårdsfrågorna. Riksdagen har vid upprepade tillfällen gjort tillkännagivanden till regeringen om att en sådan myndighet ska bildas men ingenting har hänt. Kristdemokraterna föreslår återigen att en jakt- och viltvårdsmyndighet bildas. Det är anmärkningsvärt att regeringen trotsat riksdagens beslut i frågan.

Återställ balansen i viltförvaltningsdelegationerna

För några år sedan ändrade den rödgröna regeringen sammansättningen i viltförvaltningsdelegationerna vid landets länsstyrelser. Därigenom fick miljö- och naturvårdsintresset ett oproportionerligt inflytande i förhållande till jaktintresset. Balansen i viltförvaltningsdelegationernas sammansättning bör återställas.

Förläng tiden för Jägareförbundets uppdrag

Svenska Jägareförbundet har sedan 1938 utfört vad som kallas det allmänna jakt- och viltvårdsuppdraget. Samma år bildades också Viltvårdsfonden, som förvaltas av Kammarkollegiet. Viltvårdsfonden finansieras genom viltvårdsavgiften, som infördes 1938 och är obligatorisk för alla som jagar i Sverige. För närvarande är viltvårdsavgiften 300 kronor per jaktår. Svenska Jägareförbundet får varje år pengar ur Viltvårdsfonden för sitt arbete med jakt- och viltvårdsuppdraget. I dagsläget tas beslut om utbetalningar från Viltvårdsfonden för ett år i taget, vilket skapar viss kortsiktighet. Det är rimligt att beslut om finansiering av det allmänna jakt- och viltvårdsuppdraget fattas för tre år i taget. Det blir då lättare att planera verksamheten.

Viltvårdsfonden ska inte finansiera jaktfientliga organisationer

Från Viltvårdsfonden får även vissa organisationer som motarbetar jakt bidrag. Detta bör stoppas. Det är inte rimligt att alla jägare ska tvingas finansiera en verksamhet som motarbetar deras intresse.

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Camilla Brodin (KD)

Sofia Damm (KD)

Hampus Hagman (KD)

Larry Söder (KD)

Christian Carlsson (KD)

Jakob Forssmed (KD)

Magnus Jacobsson (KD)